

Francia lecke

Tu m'aimes? Non, je ne te'aime pas.

Szeretsz? Nem szeretlek.

Hogyhogy?!

Szeme kiguvad a döbbenettől. Nem lehet igaz! Pas vrai. Hétrét görnyed, tu exagères, ami sok, az sok, ezt a csapást már nem fogja kibírni. Itt helyben fog kinyiffanni nekem, a St-Paul megállóban, pont itt, ahol a metró végre kijön a föld alól a boldogító természetes fénybe, ott fog ő végleg alámerülni az örök sötétségbe. Fújtat, mais alors, nem hiszem el, még ilyet, szemlátomást kést döftek a szívébe ezzel a nem szeretéssel.

40 Együtt szálltunk fel az Étoile-nál, már ott gyanakodni kezdtem, hogy a fickó a tömegtiprást kihasználva hátulról nekem simul, ágaskodó farkát mintegy véletlenül a combjaim közé nyomja, olyan sietősen sündörgött tovább, mint akinek takargatnivalója van. Persze akármi belém nyomódhattott, mondjuk egy esernyő, vagy egy plasztik zacskóban himbált vörösboros üveg. Csúcsforgalomban ilyesmin kár fennakadni. Ha kéz csúszik fel a combomon, az más, akkor rúgok. Szerencsére rögtön találtam ülőhelyet, és felvehettem azt a magamba süppedt, kiürült tekintetű utazópozíciót, amelyet kéthetes itt-tartózkodásom alatt önvédelemből elsajátítottam. Nem nézni se jobbra, se balra, ehhez tartottam magam, így aztán látni nem láttam, hogy a fekete óriás a fémrúd mögül bámul, de valahogy rézsútosan, a kapaszkodó karok között nem a szememen, hanem inkább a tarkómon át elhatolt a tudatomig a figyelemsugár, amitől még inkább leszegtem a fejemet, nehogy szemkontaktus legyen. Hogy a fickó mormog is magában, nem hallhattam, mert nagy volt a zaj, a metrókocsi minden kis kanyarulatban veszettül csikorgott, egy lódenkabátos alak Vivaldit furulyázott az ajtóban, egy tarka, afrikai ruhás fekete csörgődobbal koldult, a másik kocsiból egy rockzenekar tört utat magának. Az utazóközönség üveges szemmel, megadóan zötykölődött, sokan újságba vagy könyvbe mélyedtek, akkor még nem volt mobiltelefon. A Concorde-nál leszálltak a hangosak, és felszállt egy derékig érő szóke hajú fiatalember, letérdelt egy idős hölgy lábához, kifűzte a cipőfűzőjét, levette cipőjét, és masszírozni kezdte a lábát. Egymás után vette hosszú ujjai közé ez a Jézus-arcú a bütykös hölgytalpakat, mindenki természetesen fogadta, mintha a menetjegy árába beletartozott volna ez a szolgáltatás.

A megállóban a hirdetések nézegettem, árzuhanás a Galerie Lafayetteben, zuhannak ki a majmok az ablakon, de miért pont majmok? Az alagútban is kinéztem, magamat láttam a sötét ablaküvegben, így szemüveg nélkül talán nem is vagyok olyan ronda. Legfeljebb nem látok olyan jól, a hajamat is le fogom vágatni.

A Châtelet-nál az új felszállókkal a fekete óriás mellém sodortatta magát, úgy, hogy az ágyéka a vállam magasságába kerüljön, és minden fékezés és

kanyar löketét kihasználva nekem esett, vagyis dőlt. Nem tudtam nem észrevenni mesterkedéseit, de nem reagáltam. Megtanultam, hogy az a legcél-szerűbb.

Eleinte nem tudtam úgy metróra szállni, hogy ne lássak meztelen csigákat. Hallottam már róla, hogy a franciák eszik a csigát, talán kipotyogtak a kosárból, de ennyi? Furcsa szokásaik vannak ezeknek, nyersen eszik az osztrigát citrommal. Csak akkor jöttem rá, hogy miről van szó, amikor egyszer rajtam volt a szemüveg. Alaposan szemügyre vettem, nem tévedek-e, aztán elpirultam zavaromban, hogy túl sokáig bámultam oda. Más se kellett a szatíroknak! Beindultak az ártatlanság hajnalpír rózsái láttán, csak úgy duzzadozott a sliccükből kilógatott fütykösük. Attól kezdve megpróbáltam nem nézni sehova, de minthogy mégsem utazhattam behunytt szemmel, egy óvatlan pásztázás során tekintetem bármikor beleakadhatott egybe. Úgy kell tenni, mintha nem vettem volna észre semmit. Ahogy a clochard-ok mellett is úgy kell elhaladni az alagutakban, mintha ott se lennének. Kidugja, kidugja, ő dolga. Ha nagyon besűrűsödött a levegő – értve ezalatt a pucér farkak mennyiségének túlságos növekedését, vagyis hogy számuk a nem létező látómezőmben meghaladja a hármat, vagy a távolságuk túlságos csökkenését, teszem azt valamelyik velem szemben lévő ülésen kunkorodik elő egy –, a következő megállónál leszálltam. De nincs a földön a szatírnál érzékenyebb teremtmény, radarja jelzi, hogy mutatványa célt ért, előle menekül az áldozat. Utánaugrik, nyomába ered, folyamatosan hablatyolva mögötte arab-francia keveréknyelven, mademoiselle így, mademoiselle úgy. A kiszemelt próbálja lerázni, hirtelen gyorsít-lassít, de a távolság konstans marad, két méter, ez a játékszabály. Hiába minden csel, áruháza be, hátsó kijáraton ki, átrohanás a piroson, indulás előtti utolsó pillanatban felugrás egy buszra, telefonfülkében áltelefonálás, a szatír nem tágít, hazáig kíséri esedezve, míg rá nem csukódik a kapu. Miért nem ezekre a perfekt francia mademoiselle-kre bukunk? Tőlük persze tartanak, már a testtartásuk is elriasztja őket, meg a hibátlan sminkjük, nem beszélve a lehangoló fensőbbeséges franciájukról: Ça va pas la tête? Tu te rends compte? Fiche-moi la pais! Összefoglalóan: merde alors.

A tükör előtt próbáltam az orromat fennhordani, szájamat csücsöríteni, gyakoroltam kopogó, lágyan ringó, mégis feszes járásukat, amihez hozzátartozik egy illatfelhő. Nagynénem parfümjei között válogattam.

Un creme, s'il vous plait. Krr, mintha hurutos köhögés törne az emberre, em, mintha az orra be lenne dugulva. A kávézóban nem értették, mit kérek. Pardon? Un crème s'il vous plait, ismételtem már kedvetlenebb harákolással. A bon! Egy tejeskávét a kisasszonynak!

A St-Paulnál megelégettem a dörgölözést, eltökélten és határozottan leszálltam. Hiába a fapofa, az órára pillantó elterelő hadmozdulatok, a „huj de sürgős dolgom van” színjáték, ez is utánam ugrott. Honnan tudta, hogy csak a place de la Nationnál kellett volna leszállnom? Még vigyorog is diadalmasan.

Egyedül voltunk a megállóban. Hová tűntek az emberek a délutáni csúcsforgalomban?

Szeretsz? Nem szeretsz?

Nem-e? C'est pas vrai. Nem hiszem el! Tu m'aimes pas!? Ilyen nincs! Felhördült, megszakadt a szíve, nyilván. A mozgólépcsőről minden tilalom ellenére odapislantottam, hogy ezt meg mi leli. Erre föl még magabiztosabban háborgott: ő is ember, és az embereknek szeretniük kell egymást, ő úgy tudja, hogy ez a bibliában is meg van írva, valami ilyesmivel jött elő. Attól hogy ő fekete, még lehet szeretni. Egy kis chaleur humaine még neki is jár. És merészen mellém nyomult, a kétméteres távolságot is mellőzve. Egy darabig még lógatta szomorú nagy kobakját, aztán már verte a mellét, hogy ő is egy valaki, egy quelqu'un. Nem vagyok nulla, bizonygatta. Itt mindenki dégueulasses et racistes, a rohadékok. De te ugye megbízol bennem! Nehogy azt hidd, hogy át akarlak verni, előkapott a zsebéből egy gyűrött papírt, tessék, tedd el, hadonászott velem. Arrébb ugrottam, ő utánam, hogy az okmányát a zsebembe tuszkolja. Nem akarok semmi mást, csak meginni veled egy teát, és egy kicsit beszélgetni, ugye elhiszed, ugye megteszed, könyörögök! Hatalmas könnycseppek csurogtak barna arcából. Elszégyelltem magam, hogy még viszolygok is, mégiscsak egy síró ember. Jó, igyunk meg egy teát. A férfi örömeiben többször elmondta, hogy hívják, és tovább lobogtatta az útlevélféleségét. Tu viens d'où? Beszélni kezdett valami faluról, ahol született, talán Kongóban, a törzsi háborúról, valakik harcolnak valakik ellen, két érthetetlen nevű törzs, de az övéinek van igaza, az egyszer biztos, mert a másíkok gonoszok, az összes testvérét megölték. Már jó ideje róttuk a teljesen egyforma, koszos utcákat a Bastille környékén, mikor egy kapu előtt a férfi hirtelen megállt. Na, akkor feljössz? Ugye? Elbizonytalanodtam, nem erről volt szó, ez nem egy café. Megígérted! Gyere fel, esküszöm, hogy nem akarok mást, csak egy teára, ahogy megbeszéltük, esküszöm, je te jure! Tiens mon passeport, kezedbe adom az életem, jelents fel a rendőrségen! Azon kaptam magam, hogy azt mondom, hát jó.

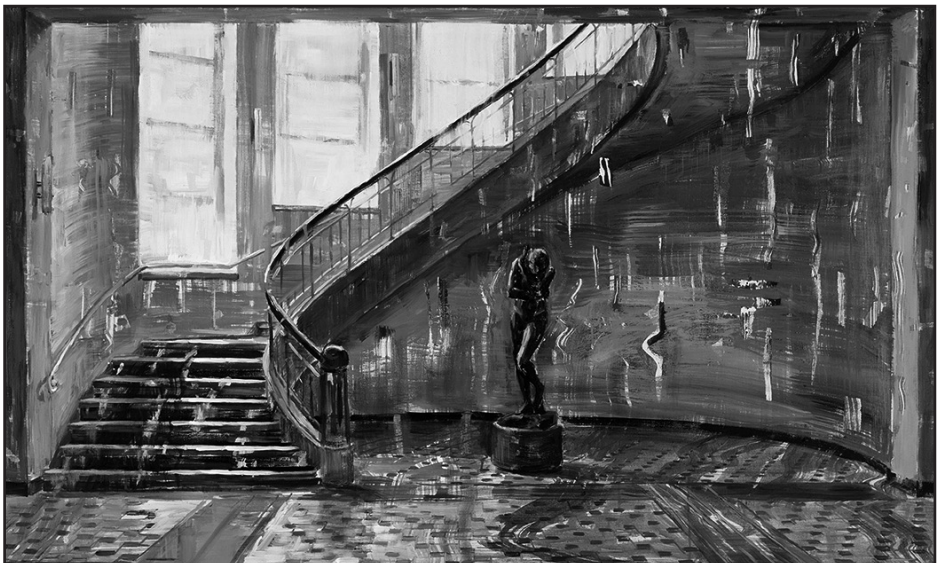
42

Nyekergő falépcső vezetett fel az egyik manzárdszobába. Szék nem volt benne, nem is fért volna el, csak egy ágy meg egy túlméretezett gardrób-szekrény. A férfi a tűzhellyel vacakolt, nem akart meggyulladni, én jobb híján leültem az ágy szélére. Áporodott volt a levegő, most már gázzszaggal átítatva, de amúgy szép rend, színes afrikai ágytakaró, afrikai miegymás a falon. Szerettem volna kinyitni az ablakot, de nem akartam a mimózaelkülétű házigazdát megbántani, még azt hiszi, hogy bűdösnek tartom, inkább a szájamon lélegeztem aprókat. Mintha megérezte volna a gondolataimat, szertartásosan meggyújtott egy vaníliaillatú füstölőt, amitől még a köhögés is rám tört, és némi hányinger környékezett. Akkor telepedett mellém a gőzölgő teásbögrékkel. Pórusos, olajos, sötét bőre a vastag nyakán és a vastag, izmos karján közvetlen közelről elkerülhetetlenül tárult a szemem elé, na, akkor belém hasított a jeges frász. Mint egy kés. A kétségbevonhatatlan, nyirkos életveszély esete forog fenn. Kirohanni, messze az ajtó, reménytelen. Egy rossz mozdulat, és végem. Ha megérzi, hogy félek, elkap. Ültem moccanatlan dermedtségben. Fegyelmezetten kortyolgatni a teát. Finom, mondtam, és újfent érdeklődni kezdtem időhúzás végett: a szülei? Őket is lemészárolták, mutatta, hogy vágják át a nyakukat, nyekk. Az elbe-

szélés hevében, a borzalmas jeleneteknél közelebb húzódott. Mikor hozzáért a vállamhoz, ránéztem az órára, ó, milyen késő lett, mondtam makulátlanul raccsoló errekkkel, pardon, attól tartok, hogy a legsürgősebben távoznom kell, mert olybá tűnik, hogy vacsoraidő van, l'heur de table. Már álltam is fel, és kopogó, lágyan ringó, mégis feszes járással megindultam az ajtó felé. Hiába, pontban hétkor, sept heure pile, nálunk a leves tálalva, sajnos, malheureusement, de felírom a telefonszámomat. És már kint is voltam. Kopogó, lágyan ringó, mégis feszes járással vonultam le a lépcsőn, és tovább a már sötét utcákon. Csak a kivilágított Place de la Republique-en kezdtem el lélekszakadva rohanni.

Másnap egész nap a telefonhívástól tartottam, minden csörrenésre öszszereztem, te jó ég, mit mondok neki. De szerencsére nem hívott. Aztán valami mellékszálon kiderült, hogy tévesen írtam fel a nagybátyám telefonszámát, két számot összecseréltem. Akkor ennek a fickónak befellegzett. Én voltam az utolsó szalmaszál, belém vetette minden bizodalját, és tessék, átvertem. Azt hiszi, hogy szándékosan adtam rossz számot, hogy lerázzam. Végképp oda az emberiségbe vetett hite szegénynek.

Visszamentem a Bastille környékére, hogy megkeressem, de nem tudtam a címét, és a házát sem ismertem fel az egyformán négyemeletes, koszlott, szürke épületek között. Egész délután köröztem a szemerkélő esőben, ismerősnek tűnő kapukban betűztem a névtáblákat, hátha felismerem a nevét, amit persze elfelejtettem, vagy eleve meg se jegyeztem. Sötétedésig nem adtam fel a reményt, hogy valahogy mégis megtalálom, vagy talán szembejön velem, és akkor megmondom neki, hogy nem akartam becsapni. De nem találkoztunk. Bőrig ázva hazamentem, végtére is ennél többet nem tehetek. Már vártak a vacsorával, veau marengo volt rizzsel.

Ghyczy Dénes: Akademie